

BÖLÜM 16

SİSTEM HASTALIKLARINDA VE ÖZEL DURUMLARDA ANESTEZİ YÖNETİMİ

16.10. YANIKLI HASTADA ANESTEZİ

Emre DERELİ¹

GİRİŞ

Yanıklar tüm sistemleri etkileyen en büyük travmalardan biridir.

Derinin Görevleri: Duyusal organdır. Metabolik ısının korunması ve çevredeki mikroorganizmaların vücudumuza girmesinde bariyer görevi görmek gibi önemli görevleri vardır.

Dört tip yanık vardır; kimyasal, elektrik, inhalasyon ve ısı/alev'dir.

- 1. Kimyasal yanıklar:** Genelde endüstriyel ve laboratuvar ortamında gerçekleşir. Kimyasal maddenin cilt ile temasında ortaya çıkar. Tedavide kimyasal madde nötralize olana kadar su ile yıkanmalıdır.
- 2. Elektrik yanıkları:** Elektrik yanıklarında ise deriye yakın dokular etkilenir. İnternal hasar azdır. Ancak kemik, damar ve sinir hasarına bağlı hematoma, ağrı, miyoglobinüri ve distritmi gerçekleşebilir. Tedavisi semptomatiktir.
- 3. İnhalasyon yanıkları:** İnhalasyon yanıklarında alt ve üst solunum yolları etkilenir. Ödem ve havayolu obstrüksiyonu gelişebilir. Kapiller permeabilitede artış, alveoller hasarın artmasıyla trakea ve bronşlarda nekroz gelişebilir.

- 4. Isı/Alev yanıkları:** En çok karşılaşılan ısı / alev yanıklarında ise yanık yüzdesi ve derinliği 9 kuralına göre hesaplanır.

Erişkinlerde		Çocuklarda (6 yaş için)	
Kafa / boyun	%9	Kafa boyun	% 12
Kol	%9	Göğüs	%40
Bacak	%18	Kollar	%16
Göğüs	%18	Bacaklar	% 12
Sırt	%18		
Perine	%1		

Çocuklarda; yaş küçüldükçe baş yüzey alanının arttığı unutulmamalıdır.

Yanık Dereceleri

- I. Birinci derece yanık** yalnız epidermisi içerir. Eritemli ve ağrılıdır. İyileşme kendiliğinden gelişir.
- II. Ağrı, kızarıklık, şişme ve vezikül oluşumu vardır.** Epidermin tamamı ve dermise kadar yanık vardır. 10 – 14 günde iyileşir.
- III. Tüm deri tabakalarında yanık vardır.** Bu bölge sinir sonlanmalarının harabiyetinden dolayı genelde ağrısızdır.

¹ Anestezi Teknikeri, NEÜ Tıp Fakültesi, dereliemre94@gmail.com, ORCID iD: 0000-0001-6990-1024

Nörolojik fonksiyonlar	
Erken dönem	Geç dönem
Ensefalopati Konvülsiyon Akut Ağrı	Ensefalopati Yoğun bakım psikozu Kronik ağrı
Hepatik Fonksiyonlar	
Erken dönem	Geç dönem
Hipotansiyon Hipoksi Hepatotosinlere bağlı karaciğer fonksiyonlarında bozulma	Hipermetabolizma Enzim indüksiyonunda bozulma Hepatostenoz
Hematolojik Fonksiyonlar	
Erken dönem	Geç dönem
Hemokonsantrasyon Hemoliz Fibrinolitik ve trombotik sistemlerin aktivasyonu	Anemi Trombosit ve pıhtılaşma faktörlerinde azalma
GİS Fonksiyonları	
Nutrisyonel destek gereksiniminde artma Stres ülserleri (curling ülseri) İntestinal bariyerde bozulma	
Cilt	
Erken dönem	Geç dönem
Isı ve sıvı kaybında artma	Kontraktür ve skar oluşumu

KAYNAKLAR

1. Prof. Dr. Melek Güra ÇELİK (Ed) , Teknikerler ve teknisyenler için anesteziyoloji, Güneş Tıp Kitabevleri, Ankara 2014: 376-381
2. James DUKE M.D, Çeviri: Dr, Yalım DİKMEN (Ed), Anesteziinin Sırları, Nobel Tıp Kitabevleri, Ankara 2006: 292-297
3. http://www.megep.meb.gov.tr/mte_program_modul/moduller_pdf/Hasta%20%20Ve%20Cerrahi%20%20Ile%20Ilgili%20Baz%C4%B1%20%C3%96zel%20Durumlarda%20Anestezi.pdf accessed on 19/07/2021.
4. Dr. Pınar Zeyneloğlu, Travma ve Yanıkta Anestezi, Temel Anestezi, keçik Y. Alkış N. Yörükoğlu D. Alanoğlu Z. (ed) ,1 , Güneş Tıp Kitabevleri, 717-721 , 2012.